

---

# Inhoud

	<b>Leeswijzer</b>	<b>V</b>
	<b>Gebruikte afkortingen</b>	<b>IX</b>
<b>Deel 1</b>	<b><i>Inleiding in het recht en het oplossen van een casus</i></b>	<b>1</b>
	<b>Inhoud</b>	<b>3</b>
<b>1</b>	<b>Basisstructuur van het recht</b>	<b>9</b>
1.1	De basisstructuur van het recht	9
1.2	Objectief en subjectief recht	9
1.3	Doel van objectief recht	10
1.4	Ordering van rechtsregels	11
1.5	Aard van rechtsregels	16
1.6	Rechtsbronnen	17
<b>2</b>	<b>Staats- en bestuursrecht</b>	<b>19</b>
2.1	Hoofdthema's staatsrecht	19
2.2	Kenmerken van de Nederlandse staat	19
2.3	(Bestuurs)organen van de staat	22
2.4	Overheidshandelingen (bestuurshandelingen)	27
2.5	Categorie besluiten: algemeen verbindende voorschriften (avv's)	29
2.6	Categorie besluiten: geen algemeen verbindende voorschriften	41
2.7	Wet openbaarheid van bestuur	47
2.8	Mensenrechten en grondrechten	48
2.9	Privacybescherming	51
2.10	Klagen	55
<b>3</b>	<b>Civilrechtelijke thema's</b>	<b>59</b>
3.1	De rechtshandeling	59
3.2	Verbindenis uit (obligatoire) overeenkomst	63
3.3	Verbindenis uit de wet	69
3.4	Vertegenwoordiging en volmacht	72
<b>4</b>	<b>Strafrechtelijke thema's</b>	<b>74</b>
4.1	Het eigene van het strafrecht	74
4.2	Algemene regels van materieel strafrecht	75

<b>5</b>	<b>Rechtspraak</b>	<b>86</b>
5.1	Definiëring	86
5.2	Kenmerken van de Nederlandse rechtspraak	86
5.3	Soorten rechtspraak	86
5.4	Rechterlijke macht	87
5.5	Kosten rechtspraak	91
<b>6</b>	<b>Civiele rechtspraak</b>	<b>92</b>
6.1	Rechtsbron	92
6.2	Absolute en relatieve bevoegdheid	92
6.3	Civiele procedures	93
<b>7</b>	<b>Strafrechtspraak</b>	<b>103</b>
7.1	Rechtsbron	103
7.2	Absolute en relatieve competentie in het strafrecht	103
7.3	Strafrechtelijke procedure	104
7.4	Mediation	104
7.5	Sepot, voorwaardelijk sepot, transactie en strafbeschikking	104
7.6	Het slachtoffer	106
<b>8</b>	<b>Administratieve of bestuursrechtspraak</b>	<b>109</b>
8.1	Rechtsbron – de Algemene wet bestuursrecht (Awb)	109
8.2	Absolute en relatieve competentie	109
8.3	Administratiefrechtelijke procedure voor de rechtbank – de Awb-procedure	111
<b>9</b>	<b>De rechtsbijstand</b>	<b>115</b>
9.1	Door de overheid gefinancierde rechtsbijstand	115
9.2	Niet door de overheid gefinancierde rechtshulp	117
<b>10</b>	<b>Internationaal recht</b>	<b>122</b>
10.1	Inleiding	122
10.2	Volkenrechtelijke/internationale organisaties	122
10.3	Verenigde Naties	123
10.4	Raad van Europa	124
10.5	Europese Unie	126
<b>11</b>	<b>Methodiek van casussen oplossen</b>	<b>133</b>
11.1	FASE I: Het bewerken van feitelijke casusgegevens	133
11.2	FASE II: Selecteren en interpreteren van de rechtsregel	134
11.3	FASE III: Rechtsregels en rechtsgevolgen toepassen op de casus	136

<b>Deel 2</b>	<b><i>Rechten en plichten in verschillende levensfasen</i></b>	<b>139</b>
	<b>Inhoud</b>	<b>141</b>
<b>12</b>	<b>(Voor) de geboorte</b>	<b>149</b>
12.1	(Anti)conceptie en zwangerschapsafbreking	149
12.2	Kinderloosheid	152
12.3	Zwangerschap en bevalling	154
12.4	Aangifte van geboorte	155
12.5	Uitwerking van de casus	156
<b>13</b>	<b>Het kind/de jongere</b>	<b>158</b>
13.1	Kind/jongere en gezin	158
13.2	Kind/jongere en wonen	195
13.3	Kind/jongere en gezondheid	198
13.4	Kind/jongere en onderwijs	201
13.5	Kind/jongere en arbeid	216
13.6	Kind/jongere en financiën	220
13.7	Kind/jongere en consumentenzaken	228
13.8	Uitwerking van de casus	230
<b>14</b>	<b>De volwassene</b>	<b>232</b>
14.1	Volwassene (meerderjarig) en samenlevingsvormen	232
14.2	Volwassene en huisvesting	249
14.3	Volwassene en gezondheid	284
14.4	Volwassene en arbeid	323
14.5	Volwassene en uitkering (verstrekkingen en voorzieningen)	379
14.6	Volwassene en consument	416
14.7	Volwassene en hulpverlening	444
14.8	Volwassene en rijksbelasting	457
14.9	Uitwerking van de casus	461
<b>15</b>	<b>De zelfstandig wonende oudere</b>	<b>463</b>
15.1	Oudere en huisvesting	463
15.2	Oudere en gezondheid	464
15.3	Oudere en arbeid	468
15.4	Oudere en uitkering (en verstrekkingen)	469
15.5	Oudere en consumentenzaken	472
15.6	Oudere en hulpverlening	474
15.7	Uitwerking van de casus	478
<b>16</b>	<b>Overlijden</b>	<b>480</b>
16.1	Zorg rond de stervende	480
16.2	Euthanasie en andere vormen van levensbeëindiging	482
16.3	Zorg rond de overledene	485

16.4	Nalatenschap	487
16.5	Uitkering nabestaanden	492
16.6	Uitwerking van de casus	495
<b>Deel 3</b>	<b><i>Rechten en plichten van verschillende doelgroepen</i></b>	<b>499</b>
	<b>Inhoud</b>	<b>501</b>
<b>17</b>	<b>Het kind/de jongere en gedwongen hulpverlening</b>	<b>505</b>
17.1	Gezinsproblematiek en gedwongen jeugdhulp	505
17.2	Gezondheidsproblematiek en dwangzorg	536
17.3	Uitwerking van de casus	537
<b>18</b>	<b>De gehandicapte</b>	<b>541</b>
18.1	Gehandicapte: zorg- en dienstverlening	541
18.2	Gehandicapte en vertegenwoordiging	543
18.3	Gehandicapte en arbeid	557
18.4	Gehandicapte: uitkeringen en voorzieningen	560
18.5	Gehandicapte en seksueel misbruik	562
18.6	Uitwerking van de casus	563
<b>19</b>	<b>De verdachte</b>	<b>565</b>
19.1	Meerderjarige verdachte	565
19.2	Minderjarige verdachte	593
19.3	Uitwerking van de casus	602
<b>20</b>	<b>De vreemdeling</b>	<b>604</b>
20.1	Regulier verblijvende vreemdeling	604
20.2	Asielzoeker en statushouder	628
20.3	Alleenstaande minderjarige vreemdeling	645
20.4	Handhaving	651
20.5	Illegaal verblijvende vreemdeling	655
20.6	Uitwerking van de casus	656
<b>21</b>	<b>De niet-vrijwillig opgenomen patiënt</b>	<b>659</b>
21.1	Onvrijwillig opgenomen patiënt in een psychiatrisch ziekenhuis	659
21.2	Niet-vrijwillig opgenomen bewoner in een instelling voor verstandelijk gehandicapten/psychogeriatrisch verpleeghuis	667
21.3	Uitwerking van de casus	671

<b>Deel 4</b>	<b><i>De professional in de zorg- en welzijnsinstelling</i></b>	<b>673</b>
	<b>Inhoud</b>	<b>675</b>
<b>22</b>	<b>De juridische organisatievormen van de zorg- en welzijnsinstelling</b>	<b>677</b>
22.1	Juridische organisatievormen	677
22.2	Arbeidsorganisatie zonder rechtspersoonlijkheid	679
22.3	Arbeidsorganisatie met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid	680
22.4	Arbeidsorganisatie met publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid	687
<b>23</b>	<b>De juridische relaties tussen zorg- en welzijnsinstelling en medewerkers</b>	<b>689</b>
23.1	Hoofdstructuur van de instelling	689
23.2	Medewerkers van de zorg- en welzijnsinstelling	689
<b>24</b>	<b>De omgeving van de zorg- en welzijnsinstelling</b>	<b>695</b>
24.1	Organisaties betrokken bij het tot stand brengen van zorg- en welzijnsvoorzieningen	695
24.2	Financiers van de zorg- en welzijnsinstellingen	702
24.3	Samenwerking met andere zorg- en welzijnsinstellingen	711
24.4	Patiënten-/cliëntenorganisaties	712
24.5	Beroepsorganisaties	714
24.6	Werknemersorganisaties	715
24.7	Werkgeversorganisaties	715
24.8	Overige organisaties	716
<b>25</b>	<b>Kaderwetgeving voor de inrichting van de zorg- en welzijnsinstelling</b>	<b>718</b>
25.1	Hulpverlening aan cliënten	718
25.2	Arbeidsomstandigheden van het personeel	724
25.3	De financiële huishouding van de instelling	728
<b>26</b>	<b>De zorg- en welzijnsinstelling in bedrijf</b>	<b>731</b>
26.1	Beleidscyclus	731
26.2	Beleidscyclus in de praktijk	732
<b>Deel 5</b>	<b><i>De professional in de samenleving</i></b>	<b>739</b>
	<b>Inhoud</b>	<b>741</b>
<b>27</b>	<b>Problemen in de samenleving</b>	<b>742</b>
27.1	Van machtsstaat naar sociale rechtsstaat	742
27.2	Professionalisering in de sociale rechtsstaat	743
27.3	De sociale rechtsstaat in de problemen	744

<b>28</b>	<b>Beleidskeuzes</b>	<b>746</b>
28.1	Beleidsvoorbereiding	746
28.2	Inrichting van de samenleving	749
<b>29</b>	<b>Juridisch kader</b>	<b>751</b>
29.1	Europees niveau	751
29.2	Nationaal	751
29.3	Instellingsniveau	752
<b>30</b>	<b>Professionele beroepsuitoefening</b>	<b>753</b>
30.1	Professionele standaard en professionele autonomie in balans	753
30.2	Toepassing in de praktijk	755
	<b>Trefwoordenregister</b>	<b>759</b>